

Classification word attribute as grammatical unit

In the article a classification scheme of word study on the background of the grammatical structure of modern Ukrainian literary language is proposed, its inter-layer expression is given. Verbal nominations in terms three-dimensional – morphological, syntactic and derivational are characterized. To the number of key features that reflect the specific deals this morphological units, its morphemic segmentation is added, the special role of the service segment component, associated with the expression of grammatical meanings, is emphasized. On the functional assignment of words to label different in degree of generalization morphological categories are focuses. In the orbit of qualifying words as signs of syntactic units got its semantic and syntactic, formal-syntax and communication features that formed the basis of the allocation status of various linguistic elements: predicate and nonpredicate (substantial) syntaxemes, subject, predicate, predicate corresponds to the leading term mononuclear structures controlled by the sentence, theme and rheme or their components. Orientation for derivative classification dominant speech enabled its description in terms of derivatives. Research verbal category in this section allowed to point out the important role of derivational affixes involved in the creation of a variety of parts for affiliation tokens.

Key words: word, morphological, syntactic and derivational level, category, the sentence, theme, rheme, affix.

УДК 811.161.2'367

О. Г. Межов

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ ТОТОЖНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Стаття продовжує цикл публікацій автора з проблем функційно-категорійної граматики української мови. У ній здійснено комплексне дослідження категорії тотожності у семантико-синтактичному та формально-синтаксичному аспектах. Визначено роль лінгвістичної категорії тотожності у формуванні відношень тотожності, встановлено різновиди категорії тотожності в українській мові, охарактеризовано засоби вираження категорії тотожності, досліджено специфіку семантико-синтаксичної і формально-синтаксичної організації речень тотожності, описано семантику різних структурних моделей речень тотожності. Проаналізовано підкатегорії абсолютної тотожності, номінативної тотожності, подібності, відмінності. Виокремлено семантичні й валентні класи предикатів тотожності, схарактеризовано відповідні їм субстанційні компоненти з погляду їхньої облігаторності/факультативності в семантико-синтаксичній структурі елементарного простого речення. Описано центральні й периферійні морфологічні засоби вираження категорії тотожності у зв'язку з семантичними різновидами, визначено їхні типові й нетипові формально-синтаксичні варіанти. Простежено можливі вияви суб'єктної, об'єктної транспозиції відмінків і прийменниково-відмінкових форм. З'ясовано характер симетрії/асиметрії семантико-синтаксичної, формально-синтаксичної структури речень тотожності. Обґрунтовано сутність категорійних значень тотожності, проведено їхню ієрархію та способи і форми вираження. Зроблено спробу показати складну взаємодію та взаємопроникнення категорійних функцій ідентифікації на тлі семантико-синтаксичної структури речення.

Ключові слова: категорія тотожності, речення тотожності, відношення тотожності, синтаксична категорія, формально-синтаксична структура речення, семантико-синтаксична структура речення, валентність, відмінок, предикат, дієслово, суб'єкт, об'єкт.

Постановка проблеми. Серед семантико-синтаксичних категорій речення особливе місце посідає надкатегорія тотожності / нетотожності, до якої зараховуємо підкатегорії власне-тотожності (рівності); 2) номінативної тотожності; 3) подібності; 4) відмінності (нерівності). У визначенні терміна 'тотожність' у лексикографічній традиції превалюють ознаки схожості та однаковості, збіжності. Ці відношення є близькими, однак водночас суттєво відрізняються. Вони функціонують у принципово різних площинах – денотативній і сигніфікативній, матеріальній та ідеальній. У матеріальному світі вони різко протиставлені. Схожість – це відношення між різними об'єктами, тотожність – це відношення об'єкта до самого себе. Однак

в ідеальному світі це протиставлення зникає. У світі ознак ідеальних об'єктів відмінність між тотожністю і схожістю стає градаційною: тотожність – це межа подібності, її максимум, це тотожність нерозрізнявальних предметів, збіг в одному концепті [3, с. 5].

Аналіз останніх досліджень і визначення раніше не досліджених частин проблеми. У сучасному мовознавстві категорія тотожності виокремлена й описана в контексті дослідження системи речень (Н. Д. Арутюнова, В. Г. Гак, О. В. Падучева, Ю. С. Степанов, В. В. Богданов, Г. О. Золотова, А. М. Мухін, І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, В. М. Бріцин, Н. Л. Іваницька, Н. Ф. Баландіна, Г. П. Арполенко, Н. Г. Горголюк та ін.). Незважаючи на тривалу історію вивчення відношень тотожності на матеріалі різних мов, потребують ґрунтовнішого аналізу різновиди надкатегорії тотожності, засоби їхнього вираження, реалізація в позиційній структурі речення.

Метою пропонованого дослідження є комплексний аналіз категорії тотожності в семантико-синтактичному та формально-синтаксичному аспектах. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**: визначити місце категорії тотожності в системі синтаксичних категорій сучасної української мови; виокремити й схарактеризувати підкатегорії абсолютної тотожності (рівності), номінативної тотожності, подібності, відмінності (нерівності); встановити засоби їхнього вираження в семантико-синтаксичній та формально-граматичній організації простого речення.

Виклад основного матеріалу. У пропонованій статті ми спираємося на широке лінгвістичне розуміння поняття тотожності, яке ґрунтується на суб'єктивній за своєю природою когнітивній діяльності людини. У мовній площині поняття тотожності виражає відношення між різними явищами одного об'єкта (предметами, ознаками, поняттями). Будь-який об'єкт, реалія навколишнього світу має спільні риси з відповідним об'єктом, явищем, з яким складає групу, клас, ряд тощо. Рівень такого зв'язку може бути різним: від повного (гносеологічного) уподібнення, тотожності до цілковитої відмінності, різниці. Але саме належність до певного угруповання, сукупності дає змогу порівнювати реалії між собою, забезпечуючи виправданість самої операції порівняння. Порівнювані реалії перебувають у відношеннях, які у свою чергу відображені в якісних різновидах: рівність/нерівність, схожість/несхожість. Названі вище типи відношень виявляють за допомогою мисленневої операції порівняння.

Категорія абсолютної тотожності позначає умовну абсолютну рівність двох або більше порівнюваних об'єктів за певною ознакою або за сукупністю ознак, наприклад, прикметникових із семантичною домінантою *рівний*: *адекватний, відповідний, еквівалентний, ідентичний, однаковий, однотипний, рівний, рівнозначний, тотожний*, дієслівних з домінантою *рівнятися*: *відповідати, дорівнювати, збігатися, пріврівнюватися, рівнятися, ототожнюватися, не відрізнятися* тощо. Напр.: *Так от і в віршах моїх ти всюди побачити можеш Спільних багато значків і висловів навіть тотожних* (М. Зеров); *Мене лякала його [народу] доля, оскільки є дні рабства, рівноцінні сотні літ* (О. Довженко); *Наші думки збіглися, і висновки були ідентичні* (Ю. Яновський); *Ліричний герой ототожнювався з поетом* («Історія української літератури»); *Бурлацьке життя... відповідало характерові Багірова* (О. Гончар); *Їх особисті й суспільні інтереси збігаються* (З газети); *Курінь Птахи нічим не відрізнявся від усіх інших рибальських мазанок* (Ю. Смолич). Як видно з наведених прикладів, носій стану і об'єкт при таких предикатах можуть зосереджуватися в одній словоформі. Предикатам тотожності як матеріальним виразникам категорії тотожності властива також ознака симетричності, тобто аргументи на позначення порівнюваних предметів у семантико-синтаксичній конструкції взаємозамінні, пор.: *Висновки відповідають завданням дослідження – Завдання дослідження відповідають висновкам*.

Типовим репрезентантом предикатів тотожності є нульова форма теперішнього часу дієслівної власне-зв'язки *бути*, рідше, передусім у книжному вжитку, цю функцію виконує її форма *є*. Такий своєрідний предикат самостійно не виражає жодної семантики, однак у сполученні з двома непередикатними іменниковими компонентами – назвами істот чи конкретних предметів – передає відношення тотожності. Перший залежний непередикатний

іменник у семантичній структурі виконує функцію носія стану ототожнення, а другий – функцію об'єкта ототожнення у реченнях на зразок *Великий Каменяр – це Іван Якович Франко; Київ – це столиця України; Карпати – це гори; Вокатив – це ключний відмінок; Атрибут – це означення*. За визначенням І. Р. Вихованця, предикати тотожності поєднують два аргументи у функції ідентифікатива: *непредикатний іменник зі значенням істоти або неживого предмета, що «денотативно ототожнюються з іншою істотою або неживим предметом»* [2, с. 41]. Іншими словами, предикати тотожності вживані в реченнях, де ототожнено дві мовні назви того самого денотата.

До категорії тотожності зараховуємо і підкатегорію номінативної тотожності. Значеннєву групу предикатів називання в межах предикатів стану в українському мовознавстві свого часу виокремив І. Р. Вихованець, характеризуючи *непредикатні знаки (іменники) із семантичною функцією ідентифікатива* [2, с. 41]. А. П. Загнітко предикати називання розглядає серед предикатів тотожності, проте речення, породжені цим значенням предикатів тотожності, кваліфікує як речення називання, номінації [5, с. 122]. Предикати називання репрезентовані нульовою формою або рідше формою *є* власне-зв'язки *бути*, які поєднуються з іменниковою частиною складеного присудка, вираженого іменником-власною назвою та підметом, роль якого виконує *непредикатний аргумент* (пор.: *Я – Олександр; Він є Олег*), і формами дієслівних невластне-зв'язок *називатися, зватися, іменуватися, величатися* і под. Специфіка вживання останніх полягає в тому, що вони сполучаються з іменною частиною складеного присудка, яка може бути експлікована також іменником-загальною назвою у називному та орудному відмінках, пор.: *Син звався Тодор і був при жовнірах* (О. Кобилянська); – *А як же тепер ваш хутір чи селище прозивається? І досі «Америккою»? – запитав Яремчук* (І. Цюпа); *Поволі відчайдушна степова вольниця виросла в могутню військово-господарську громаду, що... називалася Січчю Запорозькою* («Історія України»); *Так і лишилося обом нам невтямки, Як називалась ти, як я іменувалася* (М. Рильський); *Вона величалась імператрицею російської естради* (З газети). «Сутність речень номінативної тотожності, – зауважує Н. Г. Горголюк, – полягає у встановленні еквівалентності імен за тотожністю їхнього денотата» [3, с. 5]. Отже, відношеннями тотожності можуть бути пов'язані різні імена того самого денотата. Це переважно власні імена та їхні еквіваленти, які вживані автономно, тобто для позначення самих себе.

Ядро підкатегорії подібності (приблизної, відносної тотожності) утворюють: а) прикметникові форми з семантичною домінантою *схожий: аналогічний, близький, однотипний, подібний, співзвучний, споріднений, схожий*, що поєднують ознаки стану і якості, напр.: *Дівчина була дуже схожа з лиця на матір* (З. Тулуб); *Крамниця [у місті] була підхожа до тієї, що Левантина бачила і в себе на селі, тільки більша* (Б. Грінченко); *[Любов]: Я похожа на мамин портрет?* (Леся Українка); *Ми їх витягали на сонце, тих яскравих, розмальованих рибок, більше подібних до екзотичних квітів, аніж до риб* (М. Коцюбинський); *Ода Рильського 30-х років співзвучна класичним зразкам своєю філософічністю* (З журналу); *Ситуація на підприємстві аналогічна з минулорічною* (З газети); *Помилки в аналізованих учнівських творах однотипні* (З журналу); б) дієслівні форми на зразок *нагадувати, скидатися, перегукуватися, перекликатися, повторювати* тощо, напр.: *Все похмуре подвір'я нагадувало вороняче гніздо* (Ю. Смолич); – *Чоловік той зовсім не скидався на Мусія Бабенка, якого я таки добре запам'ятав тоді* (Є. Гуцало); *Вона все ще та давня Маня, з своїм тишим сміхом, коли сміється, і з тими очима, що пригадують її матір* (О. Кобилянська); *Звали його модним ім'ям Ростислав, і це мовби перегукувалося з його високим не по літах зростом* (Іван Ле); *Пісня білоруського села дзвінко перекликається з піснею села українського* (М. Рильський); – *Дуже часто діти повторюють своїх батьків. Засвоюють їхні звички, їх принципи, їх мораль* («Педагогічний пошук»); в) зв'язкова форма *являти собою* в значенні *нагадувати, уподібнюватися*, напр.: *Якщо дивитись зі сцени в залу, то всі чотири столи являли собою друковану букву “Ш”* (Л. Дмитерко); *Траншея являла жахливе видовище* (О. Гончар).

Підкатегорія схожості, як і рівності, вказує на певну рису, ознаку, але, позначаючи подібність, не заперечує можливих відмінностей, тобто містить елемент нерівності. Предикати подібності можуть бути репрезентовані нульовою формою теперішнього часу дієслівної власне-зв'язки *бути*, рідше – іншими її формами. Такі предикати валентно передбачають семантику у функціях суб'єкта та об'єкта порівняння (уподібнення), напр.: *Життя – що довга дорога* (З газети); *Лиш любов – як у серці багнет* (В. Сосюра); *Земля – мов казка* (В. Симоненко); *Душа – мов ніч, розшарпана вітрами* (О. Пахльовська); *Дієслово в реченні – наче талановитий диригент оркестру* (І. Вихованець). Особливістю цих речень є порівняльні частки, які іноді для посилення експресії випускають, пор.: *Життя моє – молитва всевладниці Краси* (П. Тичина); *А очі ближніх – зведені курки* (Л. Костенко).

Основою семантичної підкатегорії відмінності (нетотожності) є одиниці з семою 'нетотожності, несхожості'. Це дієслова з семантичною домінантою *відрізнитися: відрізнитися, не відповідати, не вкладатися, не дорівнювати, різнитися, розбігатися, розходитися, контрастувати, поступатися*; прикметники з семантичною домінантою *різний: антонімічний, антитетичний, відмінний, контрастний, незрівняний, нерівний, неспівмірний, несумісний, протилежний, різний, різнорідний, супротивний* тощо. Напр.: *У близнюків і одежа, й взуття у дитинстві різнилися кольорами* (І. Муратов); *Дозволю собі побіжно висловити думку, яка трохи розходить з загальноприйнятою* (М. Рильський); *Коли ваш аналіз розбігатиметься з стандартом, ви повинні знати, чому так сталося* (З журналу); *Перша повість, яку пише Франко.., не дуже далеко одійшла од тодішньої галицької белетристичної продукції* (М. Коцюбинський); *Перебрав [Саїд] у голові всіх своїх давніх знайомих, жодне прізвище, жодне обличчя не вкладалося в те, що він бачив перед собою* (Іван Ле); *Лавра тих часів була дуже відмінна від сучасної* (З. Тулуб); *В партійних дискусіях Леонід завжди займав позицію, діаметрально протилежну братовій* (Ю. Смолич). Іншим виявом таких предикатів є прикметникові одиниці на зразок *несхожий, неподібний: Проходили дні за днями, несхожі один на одного* (В. Підмогильний). Сема відмінності (нетотожності) виявляється також у конструкціях з прикметниковими чи прислівниковими предикатами вищого та найвищого ступенів порівняння, які за семантичними і формальними особливостями виокремлюємо як предикати стану-порівняння, якості-порівняння та кількості-порівняння.

Репрезентантами предикатів тотожності/нетотожності у формально-синтаксичній структурі речення є не весь складений іменний присудок, а лише його зв'язковий компонент (форми дієслівної власне- чи невласне-зв'язки). Цей несиметричний тип співвідношень між компонентами семантико-синтаксичної та формально-граматичної структури речення виокремлюють лише в деяких дослідженнях, зазначаючи, що він притаманний насамперед дієслівним власне- та невласне-зв'язкам, поєднаних з іменниковою частиною іменного складеного присудка, що корелює в семантично елементарному реченні з непередикатним іменниковим компонентом із функцією композитива, рідше – компонентива [2, с. 41 – 42, 53 – 55; 4, с. 94 – 98; 7, с. 94]. Безпосередньо з дієслівним зв'язковим компонентом іменного складеного присудка співвіднесені, на думку К. Г. Городенської, предикати станової семантики чотирьох значеннєвих груп: 1) предикати входження/невходження; 2) предикати тотожності; 3) предикати називання; 4) предикати подібності [4, с. 94].

Нульова форма теперішнього часу дієслівної власне-зв'язки *бути* (рідше її форма *є*) корелює з предикатом абсолютної тотожності семантично елементарного речення, якщо один залежний від нього непередикатний іменниковий компонент (носіє стану ототожнення) визначає істоту чи конкретний предмет, який денотативно ототожнений з іншою істотою або конкретним предметом, вираженим другим залежним від предиката тотожності непередикатним іменником (об'єктом ототожнення). У формально-граматичній структурі речення з носієм стану ототожнення корелює підмет, а з об'єктом ототожнення – іменникова частина складеного присудка, напр.: *Дочка Прометей – це Леся Українка; Номінатив – це називний відмінок; Інфінітив – це неозначена форма дієслова.*

Предикат називання корелює зі зв'язковою частиною іменникового складеного присудка, вираженою нульовою формою теперішнього часу, зрідка формою *є* власне-зв'язки *бути* та

найчастіше дієслівними невластне-зв'язками *називатися, зватися, іменуватися, величатися* і под. Об'єкт називання співвіднесений з іменною частиною присудка у формах називного та орудного відмінків, пор.: *Вона – Оксана; Директор – Ігор Васильович; Річка є Прип'яттю; – Анхіала премудрого я величаюсь Сином* (З журналу); *[Ад'ютант:] До вас приїхав ваш брат, назався Мироном Івановичем Горловим* (О. Корнійчук). Аналогічно предикати подібності із носієм ознаки та об'єктом порівняння у формально-синтаксичній структурі елементарного речення співвіднесені відповідно з дієслівною зв'язкою (найчастіше її нульовою формою), підметом та іменниковою частиною складеного присудка, перед якою можуть вживатися порівняльні вказівні частки *як, наче, ніби, то, це*, пор.: *Наш народ – це ж океан* (П. Тичина); *Кожен новий фільм – як заповіт* (О. Гончар); *Місяць на сивій скелі – наче бетону відро* (Д. Павличко); *Сама доба – глухий Бетховен* (Є. Маланюк); *Натхнення – то гроза* (Д. Павличко).

Висновки дослідження. Отже, надкатегорія тотожності в системі синтаксичних категорій становить своєрідну з погляду семантико-синтаксичних і формально-граматичних ознак групу. Вона перебуває в процесі граматичного становлення, що відображено в тенденції до її відокремлення від інших категорій, вироблення спеціалізованих форм вираження. Семантично елементарні конструкції із семантикою тотожності здебільшого трикомпонентні (суб'єкт – предикат – об'єкт), тобто предикат тотожності відкриває валентні позиції для двох ідентифікативів: лівобічну – для суб'єкта ототожнення і правобічну – для об'єкта ототожнення. На формально-синтаксичному рівні простого речення іменниковий різновид складеного присудка розчленований між предикатним і непредикатним компонентами: зв'язковий компонент присудка корелює з предикатною синтаксею, а іменниковий – найчастіше з об'єктною. **Перспективним** у цьому плані є дослідження комунікативної структури речень тотожності.

Список використаної літератури

1. Арутюнова Н. Д. Предложение и его смысл : логико-семантические проблемы : [монографія] / Н. Д. Арутюнова. – М. : Наука, 1976. – 383 с.
2. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксична структура речення : [монографія] / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1983. – 219 с.
3. Горголюк Н. Г. Речення тотожності в сучасній українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Н. Г. Горголюк. – К., 2005. – 20 с.
4. Городенська К. Г. Кореляція синтаксичних категорій предикатності і предикативності в українській мові / К. Г. Городенська // Проблеми сучасної функційно-категорійної граматики : [зб. наук. праць]. – Донецьк : Вид-во «Ноулідж», 2010. – 391 с.
5. Загнітко А. П. Теоретична граматика сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис : [монографія] / А. П. Загнітко. – Донецьк : ТОВ «ВАО», 2011. – 991 с.
6. Золотова Г. А. Коммуникативная грамматика русского языка / Г. А. Золотова, Н. К. Оніпенко, М. Ю. Сидорова ; общ. ред. Г. А. Золотовой. – М. : Ин-т рус. яз. РАН им. В. В. Виноградова, 2004. – 544 с.
7. Косенко К. О. Предикатна основа та семантико-граматична диференціація дієслівних зв'язок в українській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Косенко Катерина Олександрівна. – К., 2009. – 192 с.
8. Мухин А. М. Синтаксический анализ и проблема уровней языка : [монографія] / А. М. Мухин. – Л. : Наука, 1980. – 308 с.
9. Степанов Ю. С. Имена. Предикаты. Предложения : Семантическая грамматика / Ю. С. Степанов. – М. : Наука, 1981. – 360 с.

Одержано редакцією 19.10.13

Прийнято до публікації 14.12.13

А. Г. Межов

Средства выражения категории тождества в современном украинском языке

Статья продолжает цикл публикаций автора по проблемам функционально-категорийной грамматики украинского языка. В статье осуществлено комплексное исследование категории тождества в семантико-синтаксическом и формально-синтаксическом аспектах. Определена роль лингвистической категории тождества в формировании отношений тождества, установлены

разновидности категории тождества в украинском языке, охарактеризованы средства выражения категории тождества, исследована специфика семантико-синтаксической и формально-синтаксической организации предложений тождества, описана семантика различных структурных моделей предложений тождества. Проанализированы подкатегории абсолютного тождества, номинативного тождества, сходства, различия. Выделены семантические и валентные классы предикатов тождества, охарактеризованы соответствующие им субстанциальные компоненты с точки зрения их обязательности / факультативности в семантико-синтаксической структуре элементарного простого предложения. Описаны центральные и периферийные морфологические средства выражения категории тождества в связи с семантическими разновидностями, определены их типичные и нетипичные формально-синтаксические варианты. Прослежены возможные проявления субъектной, объектной транспозиции падежей и предложно-падежных форм. Выяснено характер симметрии / асимметрии семантико-синтаксической, формально-синтаксической структуры предложений тождества. Обосновано существование категориальных значений тождества, проведено их иерархию, установлены способы и формы выражения. Сделана попытка показать сложное взаимодействие и взаимопроникновение категориальных функций идентификации на фоне семантико-синтаксической структуры предложения.

Ключевые слова: категория тождества, предложения тождества, отношение тождества, синтаксическая категория, формально-синтаксическая структура предложения, семантико-синтаксическая структура предложения, валентность, падеж, предикат, глагол, субъект, объект.

A. G. Mezhov

Facilities of expression of category of identity in modern Ukrainian language

The article continues a cycle of the authors articles devoted to the problems of the category specific functional grammar of the Ukrainian language. In article complex analysis of category of identity in semantic-syntactic, formal-syntactic of aspects is carried out. The role of linguistic category of identity concerning the formation relation of identity is defined, variety of category of identity in Ukrainian language are determined, means of expression of category identity are characterized, features of semantic-syntactic, formal-syntactic structure of sentences of identity investigated, structural-semantic models of sentences of identity described. Subcategory of absolute identity, nominative identity, similarity, difference are analyzed. The semantic and valence classes of predicates of identity are selected; the proper to them substation components from point of their obligation / optional in the semantic-syntactic structure of an elementary simple sentence are characterized. Central and peripheral morphological facilities of expression of category of identity in connection with semantic varieties are determined, their typical and untypical formal-syntactic variants are described. Possible manifestations of subjecte, objecte transposition of cases and prepositional-case forms are traced. Character of symmetry / asymmetry of semantic-syntactic and formal-syntactic structures of a sentence of identity is elucidated. The content of the categorial meanings of identity was justified; their hierarchy, ways and forms of expression were carried out. The attempt to thaw the complex and complicated interaction and penetration of the categorial functions of identity was done on the basis of the semantic syntactic structure of a sentence.

Key words: category of identity, sentences of identity, relation of identity, syntactic category, formal-syntactic structure of sentences, semantic-syntactic structure of sentences, valency, case, predicate, verb, subject, object.

УДК 811.161.2: 81'367.335

Р. О. Христіанінова

ТИПИ СЕМАНТИКИ ГОЛОВНОЇ ЧАСТИНИ В СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕННЯХ ІЗ ПРИСЛІВНИМИ ВАЛЕНТНО ЗУМОВЛЕНИМИ ПІДРЯДНИМИ ОБ'ЄКТНОГО ЗНАЧЕННЯ

Статтю присвячено актуальній проблемі теорії складнопідрядних речень. У ній досліджено конструкції з прислівними валентно зумовленими підрядними частинами з погляду семантики їхньої головної частини та семантичної співвіднесеності обох предикативних частин. Обґрунтовано можливість трьох типів головних частин в означених складнопідрядних реченнях – із модусною й диктумною семантикою та семантично спустошених. Проаналізовано фактори, що визначають ці